Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 13. júla 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v občianskych veciach – Nariadenie (ES) č. 44/2001 – Právomoc vo veciach poistenia – Vnútroštátna právna úprava, ktorá za určitých podmienok stanovuje právo poškodeného podať žalobu priamo proti poistiteľovi osoby zodpovednej za nehodu – Dohoda o voľbe právomoci uzavretá medzi poistiteľom a osobou, ktorá spôsobila škodu“

Vo veci C-368/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Højesteret (Najvyšší súd, Dánsko) z 20. júna 2016 a doručený Súdnemu dvoru 6. júla 2016, ktorý súvisí s konaním:

Assens Havn

proti

Navigators Management (UK) Limited,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda ôsmej komory M. Vilaras, sudcovia M. Safjan (spravodajca) a D. Šváby,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Navigators Management (UK) Limited, v zastúpení: H. Nissen, advokat,

– belgická vláda, v zastúpení: L. Van den Broeck a J. Van Holm, splnomocnené zástupkyne,

– španielska vláda, v zastúpení: A. Rubio González a A. Gavela Llopis, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: M. Heller a L. Grønfeldt, splnomocnené zástupkyne,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: dánčina.

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 13 bodu 5 a článku 14 bodu 2 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

2 Tento návrh bol podaný v rámci konania, ktorého účastníkmi sú Assens Havn (prístav Assens, Dánsko) a Navigators Management (UK) Limited, poisťovňa (ďalej len „Navigators Management“), vo veci náhrady škody spôsobenej na prístavnom zariadení v prístave Assens remorkérom poisteným v uvedenej poisťovni.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 44/2001

3 Odôvodnenia 11 a 13 nariadenia č. 44/2001 znejú:

„(11)

Normy súdnej právomoci musia byť vysoko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného a právomoc založená na tomto kritériu musí byť vždy k dispozícii, okrem určitých presne vymedzených situácií, keď predmet konania alebo zmluvná voľnosť účastníkov odôvodňuje iné kritérium väzby…

…

(13) V oblasti poistenia, spotrebiteľských a pracovných zmlúv by slabší účastník mal byť chránený normami právomoci, ktoré lepšie chránia jeho záujmy než všeobecné normy.“

4 Články 8 až 14 tohto nariadenia uvedené v oddiele 3 s názvom „Právomoc vo veciach poistenia“ kapitoly II uvedeného nariadenia stanovujú pravidlá právomoci vo veciach poistenia.

5 V súlade s článkom 8 toho istého nariadenia:

„Vo veciach individuálnych pracovných zmlúv sa právomoc určí podľa tohto oddielu bez vplyvu na článok 4 a článok 5 bod 5.“

6 Článok 9 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 stanovuje:

„Poistiteľa s bydliskom na území členského štátu možno žalovať:

a) na súdoch členského štátu, na území ktorého má bydlisko, alebo

b) na území iného členského štátu, ak žalobu podal poistník, poistený alebo oprávnený z poistenia, na súdoch podľa miesta bydliska žalobcu…

…“

7 Podľa článku 10 tohto nariadenia:

„Z poistenia zodpovednosti alebo poistenia nehnuteľného majetku možno poistiteľa okrem toho žalovať na súdoch podľa miesta, kde došlo k poistnej udalosti. To isté platí, ak je hnuteľný a nehnuteľný majetok krytý rovnakou poistkou a obidva boli poškodené tou istou udalosťou.“

8 Podľa článku 11 ods. 2 citovaného nariadenia:

„Články 8, 9 a 10 sa uplatnia na konania začaté poškodeným proti poistiteľovi, ak sú takéto priame žaloby prípustné.“

9 Článok 13 tohto nariadenia stanovuje:

„Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

…

2. ktorá umožňuje poistníkovi, poistencovi alebo oprávnenému z poistenia začať konanie na iných súdoch ako sú uvedené v tomto oddiele alebo

3. ktorá je uzavretá medzi držiteľom poistky a poisťovateľom, ktorí mali v čase uzavretia zmluvy sídlo alebo zvyčajne pobývali v rovnakom členskom štáte a ktorá má moc preniesť súdnu právomoc na súdy tohto štátu, aj keď k poistnej udalosti došlo v zahraničí, za predpokladu, že takáto dohoda nie je v protiklade s právom tohto štátu, alebo

…

5. ktorá sa týka poistnej zmluvy, ktorá poisťuje jedno riziko alebo viaceré riziká uvedené v článku 14.“

10 Podľa článku 14 nariadenia č. 44/2001:

„Toto sú riziká, na ktoré odkazuje článok 13 ods. 5:

1. akákoľvek strata alebo škoda na
   a) námorných lodiach, zariadeniach umiestnených v pobrežných vodách alebo na otvorenom mori alebo lietadlách, vyplývajúca z nebezpečenstva týkajúceho sa ich využívania na obchodné účely;

   …

2. všetky druhy zodpovednosti okrem zodpovednosti za telesné zranenie cestujúcich alebo stratu alebo poškodenie ich batožiny,
   a) z používania alebo prevádzky lodí, zariadení alebo lietadiel uvedených v bode 1 písm. a), ak právny poriadok členského štátu, v ktorom je takéto lietadlo registrované, vylučuje voľbu právomoci súdu vo veciach poistenia takýchto rizík;

…“

11 Článok 23 tohto nariadenia, ktorý je uvedený v oddiele 7 tejto kapitoly II, nazvanej „Voľba právomoci“, vo svojich odsekoch 1 a 5 stanovuje:

„1. Ak sa účastníci zmluvy, z ktorých jeden alebo viacerí majú bydlisko v členskom štáte, dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. Takáto dohoda o voľbe právomoci musí byť buď:

a) písomná alebo písomne potvrdená, alebo

b) vo forme, ktorá je v súlade s praxou, ktorú medzi sebou zaviedli účastníci zmluvy, alebo

c) v medzinárodnom obchode vo forme, ktorá je v súlade so zvyklosťami, ktoré sú alebo majú byť účastníkom zmluvy známe, a ktorá je v takomto obchode dobre známa a pravidelne dodržiavaná účastníkmi, ktorí uzatvorili zmluvu typickú pre daný obchodný vzťah.

…

5. Dohody alebo ustanovenia listiny zriaďujúcej poručnícky fond o voľbe právomoci sú právne neúčinné, ak sú v rozpore s ustanoveniami článkov 13, 17 alebo 21 alebo ak súdy, ktorých právomoc sa má nimi vylúčiť, majú výlučnú právomoc podľa článku 22.“

12 Nariadenie č. 44/2001 bolo zrušené článkom 80 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1). Podľa článku 81 druhého odseku sa toto posledné uvedené nariadenie uplatňuje až od 10. januára 2015.

Dohoda medzi ES a Dánskom

13 Účelom dohody medzi Európskym spoločenstvom a Dánskym kráľovstvom o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, podpísanej v Bruseli 19. októbra 2005 (Ú. v. EÚ L 299, s. 62, ďalej len „dohoda medzi ES a Dánskom“), ktorá bola schválená v mene Európskej únie rozhodnutím Rady 2006/325/ES z 27. apríla 2006 (Ú. v. EÚ L 120, 2006 s 22), je uplatňovať ustanovenia nariadenia č. 44/2001 a jeho vykonávacích opatrení na vzťahy medzi Európskou úniou a Dánskym kráľovstvom. Táto dohoda nadobudla v súlade s jej článkom 12 ods. 2 platnosť 1. júla 2007 (Ú. v. EÚ L 94, 2007, s. 70).

14 Preambula dohody medzi ES a Dánskom znie:

„…

Berúc do úvahy, že Súdny dvor [Európskej únie] by mal mať právomoc za tých istých podmienok vydávať predbežné rozhodnutia o otázkach týkajúcich sa platnosti a výkladu tejto dohody, ktoré vznesie dánsky súd alebo tribunál, a že dánske súdy a tribunály by preto mali žiadať o vydanie predbežných rozhodnutí za rovnakých podmienok, aké majú v súvislosti s výkladom nariadenia [č. 44/2001] a jeho vykonávacích opatrení súdy a tribunály ostatných členských štátov,

…“

15 Článok 2 ods. 1 dohody medzi ES a Dánskom s názvom „Právomoci, uznávania a výkon rozsudkov v občianskych a obchodných veciach“ znie:

„Ustanovenia nariadenia [č. 44/2001], ktoré je pripojené k tejto dohode a je jej súčasťou, spolu s jeho vykonávacími opatreniami v súlade s článkom 74 ods. 2 nariadenia a – s ohľadom na vykonávacie opatrenia prijaté po nadobudnutí platnosti tejto dohody – implementovanými [Dánskym kráľovstvom] tak, ako je uvedené v článku 4 tejto dohody, a s opatreniami prijatými v súlade s článkom 74 ods. 1 nariadenia sa podľa medzinárodného práva uplatňujú na vzťahy medzi [Úniou] a [Dánskym kráľovstvom].“

16 Článok 6 dohody medzi ES a Dánskom, nazvaný „Právomoc Súdneho dvora [Európskej únie] v súvislosti s výkladom tejto dohody“, v odseku 1 stanovuje:

„Ak vznikne otázka týkajúca sa platnosti alebo výkladu tejto dohody v prípade pojednávanom pred dánskym súdom alebo tribunálom, tento súd alebo tribunál požiada Súdny dvor o vydanie rozhodnutia o tejto otázke vždy, keď by bol o vydanie rozhodnutia za rovnakých okolností požiadaný [povinný požiadať – *neoficiálny preklad*] súd alebo tribunál iného členského štátu Európskej únie s ohľadom na nariadenie [č. 44/2001] a jeho vykonávacie opatrenia uvedené v článku 2 ods. 1 tejto dohody.“

Dánske právo

17 Ustanovenie § 95 forsikringsaftaleloven (zákon o poistných zmluvách) stanovuje:

„1. Ak sa preukáže zodpovednosť poisteného voči poškodenému a stanoví sa výška náhrady škody, na poškodeného prechádzajú práva poisteného, ktoré má voči spoločnosti, v rozsahu, v akom jeho nárok nie je uspokojený.

2. Na poškodeného prechádza nárok poisteného voči spoločnosti aj v prípade, že je nárok poškodeného na náhradu škody ovplyvnený likvidáciou, konkurzom, vyrovnaním s veriteľmi alebo reštrukturalizáciou dlhov poisteného. Ak poškodený prejavil záujem, môže uplatniť celú svoju pohľadávku z nároku na náhradu škody voči poisťovni. V prípadoch uvedených v prvom bode poisťovňa v primeranej lehote upovedomí poisteného, že prijala oznámenie o pohľadávke z nároku na náhradu škody.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

18 Na jeseň roku 2007 Skåne Entreprenad Service AB, spoločnosť založená podľa švédskeho práva (ďalej len „Skåne Entreprenad“), mala na starosti prepravu cukrovej repy do továrne v Nykøbing Falster [Dánsko]. Časť prepravy sa uskutočnila loďou z Assens [Dánsko] do Nakskov [Dánsko]. Skåne Entreprenad si na túto plavbu prenajala niekoľko remorkérov a nákladných člnov, vrátane remorkéra *Sea Endeavour I* a na tento účel uzavrela poistenie zodpovednosti so spoločnosťou Navigators Management.

19 Poistná zmluva okrem iného stanovuje:

„Voľba práva a právomoci Toto poistenie sa riadi a vykladá v súlade s právom Anglicka a Walesu, pričom každá zmluvná strana sa podriadi výlučnej právomoci súdov Anglicka a Walesu.“

20 Podmienky poistenia poskytovaného spoločnosťou Navigators Management uvádzajú taktiež toto:

„7. Právo, postup a riešenie sporov Toto poistenie sa riadi a vykladá v súlade s anglickým právom. Konkrétne podlieha zákonu o námornom poistení z roku 1906 v znení zmien a doplnení, ktorého ustanovenia úpravy sa považujú za súčasť poistenia. Toto poistenie vrátane všetkých sporov vzniknutých na jeho základe alebo v súvislosti s ním taktiež podlieha výlučnej právomoci [High Court of Justice (England & Wales)] v Londýne [Spojené kráľovstvo].“

21 Keď 24. novembra 2007 remorkér *Sea Endeavour I* dorazil do prístavu Assens, bola na prístavnom zariadení spôsobená škoda. Medzi účastníkmi konania vo veci samej je sporné, ako táto škoda vznikla a kto je za ňu zodpovedný.

22 Vzhľadom na to, že Skåne Entreprenad bola medzitým predmetom konkurzného konania, podal Assens Havn žalobu priamo proti Navigators Management, spoločnosti poskytujúcej poistné krytie za účastníka, ktorý údajne spôsobil škodu, na Sø- og Handelsretten (Námorný a obchodný súd, Dánsko), pričom navrhol uložiť poslednej uvedenej spoločnosti povinnosť zaplatiť mu sumu vo výške 1 310 536 dánskych korún (DKK) (približne 176 270 eur) ako náhradu uvedenej škody.

23 Uvedený súd sa otázkou právomoci súdu zaoberal v osobitnom konaní a vydal rozsudok 22. decembra 2014, ktorým žalobu zamietol z dôvodu nedostatku právomoci dánskych súdov, pretože dohoda o voľbe právomoci uzavretá medzi zmluvnými stranami poistnej zmluvy je pre poškodeného záväzná. Tento rozsudok je predmetom odvolania, ktoré na vnútroštátny súd podal Assens Havn.

24 Podľa vnútroštátneho súdu je v tejto veci kľúčová otázka, či je Assens Havn, ktorý je v zmysle § 95 ods. 2 zákona o poistných zmluvách oprávnený podať žalobu priamo proti spoločnosti poskytujúcej poistné krytie za účastníka, ktorý spôsobil škodu, viazaný dohodou o voľbe právomoci, ktorá je súčasťou poistnej zmluvy uzavretej medzi spoločnosťou Skåne Entreprenad a Navigators Management podľa článku 13 ods. 5 nariadenia č. 44/2001 v spojení s článkom 14 ods. 2 písm. a) tohto nariadenia. V prípade kladnej odpovede Sø- og Handelsret (Námorný a obchodný súd) správne zamietol žalobu, ktorú podal Assens Havn.

25 Vnútroštátny súd uvádza, že hoci poškodený v zásade nemôže podať žalobu priamo voči spoločnosti poskytujúcej poistné krytie za účastníka, ktorý spôsobil škodu, § 95 zákona o poistných zmluvách umožňuje podať takú žalobu napríklad v prípade, keď poistník vstúpil do likvidácie, ako to bolo v prejednávanej veci.

26 Za týchto podmienok Højesteret (Najvyšší súd, Dánsko) rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 13 bod 5 v spojení s článkom 14 bodom 2 písm. a) nariadenia č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že poškodený, ktorý je podľa vnútroštátneho práva oprávnený podať žalobu priamo proti spoločnosti poskytujúcej poistné krytie za účastníka, ktorý spôsobil škodu, je viazaný dohodou o voľbe právomoci platne uzavretou medzi poistiteľom a poistníkom v súlade s článkom 13 bodom 5 v spojení s článkom 14 bodom 2 písm. a) uvedeného nariadenia?“

O prejudiciálnej otázke

27 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 13 bod 5 nariadenia č. 44/2001 v spojení s článkom 14 bodom 2 písm. a) tohto nariadenia má vykladať v tom zmysle, že poškodený, ktorý môže podať žalobu priamo proti poistiteľovi osoby, ktorá mu spôsobila škodu, môže byť viazaný dohodou o voľbe právomoci uzavretou medzi týmto poistiteľom a touto osobou.

28 Aby bolo možné odpovedať na túto otázku, treba poukázať na systematiku ustanovení oddielu 3 kapitoly II nariadenia č. 44/2001 a na ciele, ktorým tieto ustanovenia podliehajú.

29 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že oddiel 3 kapitoly II nariadenia č. 44/2001 stanovuje samostatný systém rozdelenia súdnych právomocí vo veciach poistenia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. mája 2005, Société financière et industrielle du Peloux, C-112/03, EU:C:2005:280, bod 29).

30 Podobne ako vo veciach týkajúcich sa pracovníkov a spotrebiteľov sa žaloba vo veciach poistenia vyznačuje určitou nerovnováhou medzi účastníkmi (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. mája 2005, GIE Réunion européenne a i., C-77/04, EU:C:2005:327, bod 22), ktorú majú pravidlá stanovené v článku 8 oddielu 3 kapitoly II nariadenia č. 44/2001 napraviť tým, že ochránia slabšieho účastníka normami právomoci, ktoré chránia jeho záujmy lepšie než všeobecné normy právomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. septembra 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, bod 40).

31 Uvedené ustanovenia konkrétne uľahčujú situáciu poškodenému, ktorému vznikla škoda krytá poistením, tým, že mu umožňujú žalovať dotknutého poistiteľa najmä na súde miesta, kde došlo ku škode, pod podmienkou, že vnútroštátne právo stanovuje takú priamu žalobu.

32 V prejednávanej veci, ako vyplýva z bodov 24 a 25 tohto rozsudku, vnútroštátny súd, ktorému prislúcha vykladať vlastné vnútroštátne právo, sa domnieva, že § 95 ods. 2 zákona o poistných zmluvách uplatniteľný v spore vo veci samej, v prospech poškodeného zavádza právo podať žalobu priamo proti poistiteľovi v zmysle článku 11 ods. 2 nariadenia č. 44/2001.

33 Pokiaľ ide o uplatniteľnosť dohody o voľbe právomoci voči poškodenému, je zjavné, že na jednej strane podľa článku 13 bodu 5 nariadenia č. 44/2001 v spojení s jeho článkom 14 bodom 2 písm. a) sa takouto dohodou možno odchýliť od ustanovení oddielu 3 uvedeného nariadenia najmä v prípadoch poistných zmlúv, ktoré kryjú akúkoľvek zodpovednosť vyplývajúcu z používania alebo prevádzky plavidiel.

34 Na druhej strane je nesporné, že článok 11 ods. 2 nariadenia č. 44/2001, na základe ktorého sa ustanovenia článkov 8 až 10 tohto nariadenia uplatnia na priamu žalobu podanú poškodeným proti poistiteľovi, sa netýka článkov 13 a 14 uvedeného nariadenia, a teda dohôd o voľbe právomoci.

35 Zo systematiky ustanovení oddielu 3 kapitoly II nariadenia č. 44/2001 teda nevyplýva, že dohodu o voľbe právomoci možno uplatniť voči poškodenému.

36 Súdny dvor už mal v tejto súvislosti príležitosť uviesť, že vo veciach poistenia voľba právomoci je naďalej prísne ohraničená cieľom spočívajúcim v ochrane ekonomicky slabšieho účastníka (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. mája 2005, Société financière et industrielle du Peloux, C-112/03, EU:C:2005:280, bod 31).

37 Článok 13 nariadenia č. 44/2001 uvádza taxatívny výpočet prípadov, keď sa môžu strany odchýliť od ustanovení zakotvených v oddiele 3 kapitole II tohto nariadenia.

38 Navyše podľa článku 23 ods. 5 uvedeného nariadenia sú dohody o voľbe právomoci, ktoré sú v rozpore s ustanoveniami uvedeného článku 13, právne neúčinné. Z týchto ustanovení vyplýva, že uvedené nariadenie zavádza systém, v ktorom sa výnimky z pravidiel o právomoci vo veciach poistenia majú vykladať striktne (pozri analogicky rozsudok z 12. mája 2005, Société financière et industrielle du Peloux, C-112/03, EU:C:2005:280, bod 31).

39 Navyše treba konštatovať, že situácia tretej osoby, ktorej vznikla škoda krytá poistením, sa ešte menej dotýka zmluvného vzťahu obsahujúceho dohodu o voľbe právomoci, než situácia oprávneného z poistenia, ktorý s touto dohodou výslovne nesúhlasil, o ktorú išlo v rozsudku z 12. mája 2005, Société financière et industrielle du Peloux (C-112/03, EU:C:2005:280).

40 Treba teda konštatovať, že dohodu o voľbe právomoci uzavretú medzi poistiteľom a poistníkom nemožno uplatniť voči poškodenému, ktorému vznikla škoda krytá poistením a ktorý chce postupovať priamo proti poistiteľovi na súde miesta, kde došlo ku škode, ako bolo pripomenuté v bode 31 tohto rozsudku, alebo na súde miesta, kde má bydlisko, čo je možnosť, ktorú Súdny dvor uznal v rozsudku z 13. decembra 2007, FBTO Schadeverzekeringen (C-463/06, EU:C:2007:792, bod 31).

41 Rozšírenie záväzného účinku dohôd o voľbe právomoci založených na ustanoveniach článkov 13 a 14 nariadenia č. 44/2001 na poškodených by totiž mohlo ohroziť cieľ sledovaný jeho oddielom 3 kapitoly II, ktorý spočíva v ochrane ekonomicky a právne slabšieho účastníka (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. septembra 2009, Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, bod 40).

42 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy sa článok 13 bod 5 nariadenia č. 44/2001 v spojení s článkom 14 bodom 2 písm. a) tohto nariadenia má vykladať v tom zmysle, že poškodený, ktorý môže podať žalobu priamo proti poistiteľovi osoby, ktorá mu spôsobila škodu, nie je viazaný dohodou o voľbe právomoci uzavretou medzi týmto poistiteľom a touto osobou.

O trovách

43 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

Článok 13 bod 5 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach v spojení s článkom 14 bodom 2 písm. a) tohto nariadenia sa má vykladať v tom zmysle, že poškodený, ktorý môže podať žalobu priamo proti poistiteľovi osoby, ktorá mu spôsobila škodu, nie je viazaný dohodou o voľbe právomoci uzavretou medzi týmto poistiteľom a touto osobou.

Podpisy